

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár: Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve: Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K. Egyes szám ára 16 fillér.	Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap. Felelős szerkesztő és lapkiadó-tulajdonos: Thierfeld Dávid. Szerkesztőségi és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.	A hirdetések díját jutányosan számítjuk. Nyílt tér: soronként 20 fill. Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő. Kéziratokat nem adunk vissza.
--	---	---

Márczius tizenötödikén!

Ismét itt vagy, oh újra megjelentél Te, a szabadság hajnalesillaga.

Ötvenöt év óta ünnepel téged hazánkban a szabad sajtó, de mi csak az ötvenötödik évben üdvözölhetünk, most bontogatván ki gyöngé szárnyainkat. Nagy szó ez a három: szabadság, egyenlőség, testvériség, mely a magyar trikoloron leng a piros, fehér és zöld színekben. Tömörüljünk ma e zászló alá, zengjük a költővel:

„Hogy törjön össze minden rút bilincs,
Hogy itt e földön úr és szolga nincs.“

Mi bontjuk ki a zászlót, a hetedik világnagyhatalom, a sajtó képviselői, mert ez tulajdonképpen a mi ünnepünk, a szabad sajtó ünnepe.

Ne tekintsük azt mi, kik itt Magyarországon határszélén lakunk, hogy különböző nemzetiség vagyunk; mi arról nem tehetünk, hogy magyarnak, száznak vagy románnak születtünk, vagy hogy az örök Istent különbözőképpen imádjuk; nekünk mint szűkebb országnak, Fogaras vármegyének, kell hogy egy közös ideálunk, célunk legyen, a

melynek elérésére törekszünk, s ez a közös ideál, cél: az összetartás és a béke, mely nekünk haladást ígér s mely nélkül virágzás, fejlődés el sem képzelhető.

Ezek nélkül úgy nézünk ki, mint az a fa, mely egy főváros kötömege közé, az aszfaltba van beültetve: esenevész, hervadt, beteges.

A nemzetiségek válaszfalának lerombolása és a felekezettek közötti béke alkothatja meg az egységes társadalmi életet, melyre Fogarason oly égető nagy szükség van, s nincs alkalmasabb nap a béke olajágának kitűzésére, mint ez a nap, a szabadság ünnepének szent napja: márczius idusa.

Zarándokoljon el lelkünk közelben a szabadságharc legnagyobb golgothájára: Segesvárra, hol kivétel nélkül, nemzetiséget, vallást nem tekintve, „nyugosznak ők, a hős fiak, dúló csaták után“, s felettük virraszt, öröklik a magyar Tyrtusnak, Leonidasnak hős szelleme, Petőfi Sándor vatesi lelke, világraszóló, örökbecsű műveiben.

A szabadságharc története legyen

a mi bibliánk, a magasztos érzések, eszmék, tettek kincsesháza.

Mint Anteus, a görög mythologia hőse, ki ha elerőtlenedett, erőt merített anyjából (Geából), a földből, hogy fölfrissült erővel folytathassa a harcot, mi is úgy merithetünk lelkesedést, erőt, bátorságot az Arany Trombitából, a szabadságharc történetéből.

„Elhunytanak legjobbaink a hosszú harc alatt“, az igaz. Vér öntözte a hazai földjét, amelyből vérvirágok, szentelt hantok keletkeztek, hantok, melyeknek minden porszeme gyémánttá lett, melyeket minden honfikebelnek kötelessége hűen megőrizni.

Boruljunk le a közös sirra, zengjük el a vértanuk hantja fölött az apotheosis magasztos szózatát:

„Még jöni kell, még jöni fog
Egy jobb kor, mely után
Buzgó imádság epedez
Százszáz ajakán.“

A jobb kor eljött. Hiszen napról napra szépen fejlődünk; haladunk az úton, melyet dicső elődeink kezdtek. De ma már pusztá lelkeselemből megélni nem lehet. Minden Demosthenesnél szebben beszél a tett. Munkás, törek-

Márczius 15.

Halmi Gyula.

Ismét itt vagy, oh újra megjelentél,
Szent szabadságunk hajnalesillaga!
Elénk tűnik most a régi márczius
Gigászainak hős, ifju hada!
„Talpra magyar!“ ez folyton cseng füllünkben.
E nap minket még mindig meghatott;
Mert mintha látnánk a haza oltárán
Még most is a sok véráldozatot!

E nap oldta föl a sajtó bilincseit!
Hajnalesillag ez életünk egén.
A sötét éjben elalvó szabadság
Phönixként e nap ébredt föl szegény.
Új erővel szétzúzta a korlátot,
Ugy ölelte át a magyar hazát,
Fejére tevén a dicső győzelmet,
Ézt a legszebb, a legjobb koronát.

Az eskü nem lett a puszták virága,
Mely hervad, virul, változik ölen:
Örök ige! . . . a történet világa
Örzi, átszellan ős multunk ködén!

Az összetartás, eskü a hazában
Nem lett hitvány és úrnélküli szó,
Hanem mint réj az Árpádok korában:
Támadó, védő és áldást hozó!

Ijjság! te a tavasz mintaképe,
E nap legyen a te lángoszlopod!
Akkor a tűz, mely kebledben ég
Prometheusként, nem lesz az lopott!
Vulkán lesz! . . . forrong, s hatalmas erővel
Tör ki, elpusztít, mit útjába' lel,
Csak az a fő, hogy a mult lelkesítsen,
Igy megillet majd a virág, a cser.

Kövesd a magyar Tyrtus példáját,
Ki lanttal, karddal buzdított, ütött,
Leonidasként védte szép hazáját,
S most ott ragyog a csillagok között
Ne félj, ne hátrálj; állj bátran a síkra,
Ha a szabadság hív, s zengje a dal,
Hogy győzni fogsz, mert olyan szép, hős nemzet
El nem pusztulhat, minő a magyar!

A virágok boszúja.

(A „Fogaras és Vidéke“ eredeti tárczája.)

Francia eredeti után írta: Vértesy Sándor.

Ködös, nyirkos estszürkület ereszkedett a szajnaparti óriás Babel fölé. A boulevardok hangos nappali larmája mindegyre esendült s tompa dünyögésként hangzott fel az előttünk feltároló szobrász-mütermbe. A pompás renaissance-stilusu kandallóban vidám tűz lobogott, bibor színbe öltöztetve a választékos butorzatot, szobrokat, a részben befejezetlen gipsz és márvány alakokat. Magasabbra fel-felesapó fantasztikus formájú lángnyelvek fényt vetettek a terem legtávolabbi szegletébe, arra a remek kristály-vázára, melynek bőségszarujába elszáradt rózsauág volt tűzve.

Maxime Georges szobrász hirtelen felemelkedik. Ugy rémlett előtte, mintha a folyosó ajtaja nyílt volna. De mégsem! Csalódott. Ő még mindig nem jött.

Már egy teljes órát töltött ideges, lázas várakozásban és Gvandjeau Klotild, ki szívét-lelkét rabba tette, még mindig késett. Szivtelennek mutatta magát a nagy tehetségű és nevű művészszel szemben, kinek legutolsó remek műve: Kleopatra, amint

vő embereket kíván a haza, hogy azokat az eszméket, melyek a forradalom véres talajából nőttek ki, megvalósíthassuk, hogy az európai koncertben megállhassuk helyünket más nemzetekkel szemben, mert nagy a verseny, erős a küzdelem.

Különösen minket Fogaras vármegyét járjon át és szenteljen meg márczius idusának a lehe, kik hazánkban oly hátra vagyunk maradvány más vármegyékkel szemben. Ne évődjünk a nemzetiségi kérdésekkel, ne gyűlölködjünk; hiszen ez csak kicsinyeskedés. Van nekünk elég dolgunk, ha azt akarjuk, hogy az enyészet gyászos tengerében el ne merüljünk, hogy ki ne hagyjanak Magyarországot új térképéből.

Dolgozzunk, tegyünk, hogy tetteink rakjuk le áldozatainkat a haza oltárára, mert hiszen a tettek gyümölcseit kivétel nélkül, közösen élvezzük, s úgy aratunk, amint vetünk.

Ragadjuk meg a haladás zászlaját, melyre az összetartás és béke van felírva, és hirdessük felemelt fővel, büszkén, szabadon, hogy: Fogaras és vidéke nem volt, hanem lesz, mert övé a jövő!

Multunkban nincs öröm, de jövőnkben van remény; ez legyen kísérőnk, biztatónk a nehéz úton.

Téged pedig márczius idusa, tekintünk úgy, mint a regebeli Memnon-szobrot, mely minden reggel megszólalt, ha a hajnal harmatcseppjeit reá hullatta, üdvözölvén a hangokkal isteni

anyját a napot. — szólalj meg te is s légy örökké a szabadság, egyenlőség és testvériség magasztos hirdetője! —ő.

Czim- és rangkorság.

Sokat hallunk és olvasunk napjainkban a különféle társadalmi betegségekről, azok okairól és gyógyításuk érdekében a különböző kultur-egyletek által megindított mozgalmakról. Mindenki tudja, hogy beteg a test, a társadalom, de vajmi kevésnek jut az eszébe, hogy a betegség csiréje az egyes tagokban, az egyes társadalmi osztályokban, mondhatjuk egyénekben rejlik. Ha a mai társadalom, illetve társadalmi élet betegségeinek csak nagy részét is fel akarnám sorolni, e szerény lap hasábjai nem lennének elegendők e célra, hanem kötet-számra menő munkát kellene írnom. Nem akarok ez alkalommal e bajok mindenikére kiterjeszkedni. A számos betegség közül kiválóan csak egygyel kívánok foglalkozni, melyet különösen időszerűnek tartok most, midőn minden vonalon a megelhetés nehézségeiről hallunk panaszkodni.

Nagy gyengéje az emberi természetnek s legnagyobb oka a boldogtalanságnak az elégedetlenség. Senki sincs megelégedve saját sorsával; mindenki a másét hiszi jobbnak, a máséra vágyakozik. Nemesak a földi javakra, az anyagi jólétre áll ez, hanem inkább, sőt legnagyobb mértékben a czimre és rangra. Mindenki többet akar mutatni, nagyobbak látszani, mint ami ő a maga valóságában.

Mai napság már nem tudja az ember, hogy ha valakivel találkozik, miképp czimezze, hogy az illető hiuságában sértve ne érezze magát, mert gyakori eset, hogy némelyek nem azt a rangot használják a társadalom-

ban, melyet valójában betöltenek, hanem rendszeren egygyel nagyobb, vagy pedig, ha ez is kicsinynek tetszik, ők maguk csinálják a képtelennél képtelenebb czimeket. Például: bírósági kezelőtiszt (írnok), asszistens (laboráns, vagy szolgál) s több efféle.

És hogy állunk a tekintetes, nagyságos stb. czimezésekkel? Vegyük csak a legelsőket. A mai korban a tekintetes ur (már akit így czimeznek) már nem ur, mert az ember — gentleman — a »nagyságosnál« kezdődik.

Innen van aztán az a sok nevetséges czimzés, mint pld. tekintetes igazgatóság — nagyságos igazgató ur stb.

Csoda-e tehát, ha az önként így megnagyobbított czim és ranghoz méltó életmód és uraskodás előbb-utóbb romlásba vezet s a legélesebb fináncz-észszel és legalaposabb tanulmányokkal alkotott fizetésrendezés sem lesz képes megelégedést teremteni?

És itt áttérek arra, amit talán első sorban kellett volna említenem s amiért bizonyára nem lenne valami nyájas czirogatásban részem: a nők hiuságára a czimet illetőleg. Ne adj' Isten, hogy ma egy urinőt tekintetes asszonynak czimezz! Fejed tetejétől a cipőd sarkáig egy megvető pillantást mérve rád, magában e megjegyzéssel »műveletlen« fordítja félre fejcsékéjét! »Nagysád«, sőt most már ez sem elég, »Nagyságos asszonyom« a legkisebb czim, amit a mai téns asszonyok ma kívánnak! Hej pedig azok a régi téns asszonyok bizonyára voltak akkora uri asszonyok, mint a mai »Nagysádé«, mert azoknak, ha nem is volt annyi jour fix-ben részük, s ha jórészt házilag készült toilette-jeiknek változatosságát nem is volt éppen annyi idejük az aszfalton mutogatni — a végrehajtóhoz sem volt oly gyakran szerencsésük!

Hát a leányokról, a jövő asszonyairól mit szóljunk? Hogy czimezzük őket? Kisasszony? Na még csak az kellene! »Nagysádnak« kell

rabszolgáin a mérgek hatását tanulmányozza», óriási sikert aratott s a legfényesebb jövőt jósolta mesterének.

Klotild hároméves özvegy volt. Mint 17 éves leányka hűséget esküdött egy törődött, öreg, de gazdag s durva kedélyű férjnek. A szüleitől rá erőszakolt igában sokat, igen sokat szenvedett. A gyászidő elteltével visszatért a világ zajába. Az imádók egész raja zsi-bongta körül, de első keserves csalódása mély gyökerű megvetést értelt szívében az egész férfi-nem iránt; boszut akart állni rajta azért a sok, tehetetlen fájdalomában elsirt könnyért, melyet szerencsétlen házasságának minden gyászos emlékü órája fakasztott szemében. Gyönyörét, boldogságát lelta fel abban, ha e gyűlölt nem valamelyik tagja elaljasodott, alávalónak s ezáltal szeretetre érdemtelennek bizonyult.

Most Maxime Georgesén volt a sor és jól ismerte az ő Achilles-sarkát. Látta hervadt rózsáit a kristály-vázában; tudta, hogy ezeket a fiatal művész szegény kis unokahugától kapta, aki őt szeretve, 18-ik évében a hervadt rózsák sorsában osztozott — meghalt! Jól tudta, minő kegyeletesen szent emlékek fűzik őt hozzá, minő becsben állnak előtte e virágok, — hogy reliquiái voltak, és vakmerően eltökélte, hogy ezeket ő megsemmisíti. Az elhunytak tett esküjéről is tudomással bírt, hogy az utolsó em-

lékvirágokat holtiglan híven megőrzi; előre látta, hogy vonakodni, küzködni fog esküjének megszegése ellen, de azt is, hogy meghódolásért, gyengeségéért keserűen fog lakolni. De ugyan mit is törődött ennek a a férfinak kínos megszegésével? Hisz biztosra vette, hogy abban a pillanatban, mikor szeszélyének rabszolgájává lett, akaratának emlékeit feláldozta, zsarnok-óhaja előtt gyávan meghódolt, — sohasem fogná őt többé szerethetni!

Kopogás hallatszik végre az ajtón.

Ő volt! Kitárt karokkal siet eléje. Mily epedő vágygyal várta e pillanatot, mióta ígérte, hogy műtermében meglátogatja, hogy márványba faragassa ésbontó alakját.

Klotild első tekintete a kristály-váza száradt rózsacsokrára esett s összevonta barna szemöldökét. A művész körülötte sűrűveforogva, kényelmes karosszéket gördített a kandallóhoz, majd szeretetteljes udvariassággal akart segítségére lenni astrahan-felöltőjének letevésében. De Klotild hidegen utasítá vissza gondos buzgólkodását s az ajtó felé tartott.

— Mi ez? — kérdé megütközéssel a művész. — Mit vétettem? Miért hallgat? Klotild, az égre

Némán a rózsákra mutatott.

— Ezek a rózsák!? Kérdé meglepődve.

— Igen, a rózsák. Ugyan nem érti? Azért

jöttem ide, mert ön szeret, vagy legalább is állítja, hogy szeret — és az első tárgy, mi szemembe ötlük, mástól kapott virágcsokor!

— Unokahugomtól!

— Akit ön szeretett.

— Jóformán még mint gyermek!

— Az, hogy e virágok állandóan szemeim előtt vannak, hangos tiltakozás szerelmem, . . . vagy az ellen, mi idővel szerelemmé válhatna.

— Ó Klotild! Mint gondolhatja . . . ?

— Hallgasson meg. Azt állítja, hogy szeret, de nincs róla bizonyítékom, és addig nem térek többé ide vissza, míg ezt meg nem nyerem. Adja zálogát őszinteségének, szerelme mély s igaz voltának, mutassa meg nekem, ki még gondolataiban sem akarok bárki mással osztozni, hogy egyes egyedül engem szeret . . . mindenek felett, forrón . . . akkor és csakis akkor viszonzhatom én is érzelmeit.

— Parancsoljon! Mit tegyek?

— Égesse el azokat a virágokat!

— Nem, nem! Kívánjon bármit is tőlem, Klotild, — mindent, csak ezt ne.

— Égesse el ezeket a virágokat! — ismételte nyomatékosan óhaját.

— Nem!

— Jó. Isten vele! — szólta keményen — nem fog többé viszontlátni!

Távozni készült. Ismerte őt. Tudta, hogy

őket szólítani, tekintet nélkül az illető kivoltára. Kisasszony ma már csak a szobaleány. És lám-lám, e ezimnek fejében a »fiatal ur« csak maga Béla stb.

Hanem ne folytassuk tovább. Az itt elmondottak igazolják, mindenki ismeri, ugyszintén a béka és az ökör meséjét is.

Valódi nagyság a lélek nagysága! Ez adja meg az embernek az értéket, nem a cím! Nem az egymás rangszerinti becsülésében, hanem a szerénységben, a szellem nagyságában s az erkölcsök és a családi élet tisztaságában rejlik az alapja az egészséges társadalomnak. Ha azt tartjuk szem előtt, nem fogjuk egymást lenézni azért, mert az illető talán alacsonyabb rangban van, vagy nincs olyan szép kalapja, mint nekünk.

(Pety.)

Fogaras vármegye bizottságainak és albizottságainak névjegyzéke az 1903. évre.

I. A közigazgatási bizottság.

Elnöke a főispán, akadályoztatása esetén az alispán, jegyzője Jankovich Béla megyei II-od aljegyző; tagjai: Kapocsányi Mór alispán, Belle Sándor m. főjegyző, dr. Szabó György t. főorvos, dr. Miku András t. ügyész, Kovács Gábor kir. főmérnök, dr. Benedek Arthur úrvaszei elnök, Váro Béni kir. tanfelügyelő, Krajcsovic Béla kir. erdőfelügyelő, Szentí Bálint kir. pénzügyigazgató, Wittich József kir. ügyész, Pánczél Károly, Fleischer Sámuel, Simon Jenő, Danu Gyula, Macaveiu Jakab, Balla Károly lelkészek, Zakariás Márton, dr. Serbán Miklós, Steinburg Frigyes és Fleissig Gyula. Hivatalból tagja még a közigazgatási előadó, mely állás azonban jelenleg nincs betöltve.

II. A központi választmány.

Elnöke az alispán, jegyzője a bizottság által megválasztott jegyző. Tagjai: Macaveiu

Jakab, Fleischer Sámuel, Danu Gyula, Balla Károly, Váro Béni, Jankovich Béla, Steinburg P. Frigyes, Fridrik Géza, dr. Schul Albert, Pánczél Károly, Belle Sándor, Zakariás Márton, Boeskor Ádám, dr. Serbán Miklós, Fleissig Lipót. — Egy tagsági hely üresedésben van.

III. Állandó bíráló választmány.

Elnöke a főispán, jegyzője Belle Sándor vármegyei főjegyző. Tagjai: Macaveiu Jakab, Simon Jenő, Chisereán Demeter, Váro Béni, és Fleissig Lipót.

IV. Népinevelési bizottság.

Elnöke a kir. tanfelügyelő, jegyzője Bisztray József várm. I. aljegyző. Tagjai: Macaveiu Jakab, Dán János esperes (Zernest), Chiornitza Miklós (Kucsuláta), Ratiu Vazul tanító, Gábor Dániel tanító, Grama Vince lelkész (Rensor), Botha Jakab, Albáni Miklós tanító (Alsószombatfalva), Pánczél Károly lelkész, Popp János tanító (Ósinka), Strevoiu János tanító (Zernest), Fleischer Sámuel ág. ev. lelkész, Kiss Károly tanító és Jankovich Béla.

Terpsichore templomában.

Mint minden évben, úgy most is, a tél folyamán megtartott estélyek legsikerültebbjei közé tartozott az izr. nőegylet márczius 8-án lefolyt nagyszerű mulatsága. Minden reményt felülmúlt a műsor pompás és mulattató előadása, s úgy a közönség, mint a rendezőség meg lehettek egymással elégedve.

De kezdjük elülről. Fleissig Juliska oly bájosan és kedvesen adta elő a naiv, szerelmes gyermekleány vágyát, oly természetűen mondta, hogy »asszony akarok lenni«, hogy bizony megérdemelte a sok tapsot.

Szépen énekelt Grosz Samu Altman József harmonium-kisérete mellett.

A harmadik szám a legbájosabb látványt mutatta. 12 kis angyal fátyolfelhőkbe burkoltan lebegett a színpadon, s oly bájos, ügyes kép volt, hogy a legnagyobb hálával tartozunk a fáradhatatlan rendezőségnek e kellemes és felejthetetlen élvezetért.

Grün Helén és Mittelmann H. párjelenete következett ez után, mely ugy ügyes, gördülékeny előadása, valamint mulatságos tartalma által általános elismerést és derűtséget keltett.

A kis özvegy meglepte a közönséget nemcsak elegáns alakja, toalettje, hanem pompás mozdulatai és kazagtató énekével is. Nagyszerűen adta a modern özvegyet, kinek mélygyászruhája vérvörös alsó szoknyát takar. Pompásan mulattunk fölötte!

Az utolsó szám — Hevesi és Hetényi idillje, a »Nyár« — volt az est fénypontja. Hirschhorn Hermin bájos megjelenésével, kedves alakjával és beváló, ügyes, bátor játékával mindvégig lebilincselte a közönség figyelmét, s a legnagyobb élvezettel hallgattuk. A szép esokrot méltán megérdemelte. — Méltó partnere volt Licht H., ki különösen jó volt a duzzogó, szerelmes férj jelenetében. Mulatságos volt Kaufmann H., az éhes sógor, ki folyton az összeomlott pástétomot sajnálta, és kedves, ügyes volt a kis szakácsné, Goldmann Mariska, rövid szerepében is. A kitűnő maszkirozások, különösen a XXX-es özvegyé, dícséretére váltak Radler Antal fodrásznak.

szavának ura, és szive az elválás gondolatára összefacsarodott. Térdre omolva kísérelte meg, hogy visszatartóztassa, de a megindulás legkisebb jele nélkül, szilárd léptekkel haladt el mellette.

— Ne, ne! — kiáltott fel magánkívül — maradjon . . . ő maradjon még!

Megállott. Sejtette, hogy megtörte, nem különb a többinél. Hogy betetőzze diadalát, visszafordult szembe vele, megfogta könyörgő kezét, megigézte bűvös tekintetével, elbódította édes illatu parfümjével.

— Teljesítse óhajomat!

Küzködött. Nem, nem! Nem volt elég ereje ahhoz, hogy megsemmisítse virágjait, árva emlékeit ama kornak, melyben huszéves ifjui szívének tiszta, ártatlan szerelmével szeretett, mikor még gyűlölet, szenvedély, fájdalom és csalódás ismeretlen fogalmak valának előtte, mikor még rajongva hitt a szeretet, jószág és boldogság szentháromságában. Viaskodó elméjében új életre kelt az az óra, mikor ezeket a rózsákat kapta. Élénken előtte állott a kis Marion, falusi szomszédnője, távol Páristól. Törékeny, sugár alak, vállraomló aranyhajjal. Mellette lépdelt, oly közel hozzá, hogy majdnem érinté. Szerette, de hiányzott a bátorsága, hogy szerelmét bevallja. Az est közel s távol szétteregte szürke köpenyegét, hosszúra elnyújtózkodtak a tárgyak árnyékai. A hal-

dokló nap komoly szépségétől elragadtatva, csordultig telt szive felpattant!

— Marion — szólt — szeretlek! Holnap távoznom kell innen . . . de ha eljő valaha a percz, mikor szerelmem visszhangra talál majdan szivedben, e mellettünk viruló rózsától szakíts egy szálat s küldjed el nekem!

Szóltanul, remegve lépett oda a rózsabokorhoz, tépett azokból az édes illatu virágokból, neki adta s vele . . . ártatlan, tiszta lelkét is.

Mikor a rózsák újra nyíltak, ő halott volt! — — — — Virágos nyár derekán kitejritve, ott aludta halotti álmát a bimbókórán elhervadt rózsá; a tágra nyitott ablakokon aranyos napsugár, madárdal, virágillat tödült be feleje.

És ezeket a virágokat megsemmisítse?

Nem, nem vitte rá a lelke.

De Klotild megigézte, megrészegítette forró tekintetével — ellenállása lankadni kezdett. Halványan, reszkető izgatottsággal hirtelen odarohan a kristály-vázához, kiragadja a rózsákat, s mielőtt ideje lett volna a megbánásra, a kandallóba veti.

— Legyen! — kiáltott rekedten — legyen meg akarata!

Nagy lobbot vet a kandalló tüze, vérvörös foltokat rajzolva a műterem falaira. A rózságcáskák halk sístergéssel, mint valami panaszló jajszó, elhamvadtak! . . .

— Jól tudtam, — szólt gúnyosan Klotild — most szeretem önt!

De mig a lángok az előtte oly drága virágokat mohó vágygyal nyaldosták, megkapták, emésztették, elhamvasztották: a meggyötört művész lelkében mintha elszakadt volna valami. Klotild győzelmi kiáltása bántó dissonanciakép érinté fülét. Esztelen, örületes szenvedélye e kegyetlen, sivár kedélyü szirén iránt egy csapásra elillant. Mintha csak a virágjait elpusztító tűz a szívet is kiégette, megtisztította volna bűnös salakjától. Lázás sietséggel kísérelte meg, hogy égő csokrának utolsó maradványait a tüztől megmentse. De hasztalan! A már izzó ágacsák csakhamar hamuvá válnak reszkető kezében. Vissza kellett vetnie a kandallóba. Mindabból, mit szeretett, nem maradt egyebe, mint csekély szürke hamu.

Mardosó fájdalom nyilalott a szívébe. Ugy érezte, hogy valamely kimondhatatlan, pótolhatatlan veszteséget szenvedett, mintha csak minden jó, minden szép, mi csak szívében rejtett, egyszerre elrebbent volna onnan. Világos tudatára ébredt annak, hogy mély, szeplőtlen vonzalmán, melyet Marion és emléke iránt eddig oly féltve őrzött, csorba esett, hogy egy sirt, egy halottat profanizált. Látta Marion édes gyermekarcát, amint mélységes kék szeméit fájó szem-

Előadás után természetesen táncz következett, mit kitünő kedvvel folytatott az ifjuság világos virradtig.

Végül elismerésünket fejezzük ki a buzgólkodó és fáradhatatlan nőegyleti elnök Fleissig Lipótné ő nagyságának, ugyszintén a rendező bizottság elnökének és összes tagjainak a kedélyes és vigasztélyért.

A bevételt a következők gyarapították felülfizetésükkel: Serbán Miklós 8 kor. Dr. Fejérváry Adolf, Dr. Hochmann Nándor, Kohn József (Brassó) 5—5 kor. Kapocsányi Mór, Hirschhorn Lipmann 4—4 kor. Besencziné (Felek), Szentpáli Gyula 2—2 kor. Ifj. Fleissig Hermann, Adler Jakab, Neumann B., Thierfeld H., Bedő Ferencz, Rauch István 1—1 kor.

Az adóprés.

Egy hete már, hogy Fogaras város lakosságát a m. kir. pénzügyigazgatóság rettegésbe ejtette azzal, hogy az állami végrehajtót a végletekig menő intézkedésekre legszigorubb utasításokkal ellátta, csak hogy az elszegényedett néptől a még hátrálékban levő adókat kiperéselje. Hát azt bölcsen tudjuk s tudja polgárságunk is, hogy adót fizetni kell. De vannak olyan körülmények, a melyek kiméletet parancsolnak. Hogy ezekből a nép általános elszegényedésén kívül csak néhányat említsünk fel, ott vannak: a kisipar pangása, amit a nagy iparszabadság idézett elő azáltal, hogy megengedte még a képesítéshez kötött iparnak is a folytathatását ahhoz nem értő, azt egyáltalán nem tanult s azért nem küzdött egyéneknek. Ez a

körülmény pedig szakképzett iparosaink elszegényedését, iparától való elkedvetlenedését és teljes tönkrejutását idézte elő, s innen van, hogy Fogaras városában a hajdan virágzó kisipar pangása következtében szegényedett el az adófizető polgárság tekintélyes részét tevő iparos osztály. Érzékenyen érinti a kényszer-eszközök alkalmazása a kisbirtokos és földmivelő osztályt is, mert köztudomásu, hogy évek óta nem kielégítő a termés; 2 évvel ezelőtt a sok esőzés és az árvíz, a múlt évben pedig a korai dér oly károkat tettek a terményekben, hogy évek kellene, a míg az östermelő osztály e bajait, melyeket közben felvett kölcsönrel pótol, kiheveri. Tavasszal földmivelőink legnagyobb része s különösen azok, akik adójukat sem tudják pontosan fizetni, a vető-magot s marháik számára az eledelt is kölcsön pénzen veszik, tehát nagy igazságtalanság volna akkor megfosztani lefoglalt ingóságaitól, mikor Istenben helyezett bizalommal s azon reménységgel várja Isten áldását, hogy ez év talán megfizet mindenért, helyre pótol mindent.

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy kereskedőinket, akiket a város vagyonosabb osztályába kell soroznunk — az elmúlt évben a szarvasmarhák között csaknem állandóan uralgott ragadós száj- és körömfájás, valamint a sertésvész következtében alkalmazott zárlatok és az Olthid mizeriái miatt a szomszéd megyével való közlekedés szünetelése tönkre juttatja és egymást

rehányással rajta pihenteti; hallotta szelid, bus hangját:

»Szerelmem, mit tevé? Mint volt lehetséges, hogy önkezdeddel semmisítéd meg rövidült szerelmünk egyetlen emlékét? Nem tudod-e, hogy szerelmed nem lesz soha, soha többé oly tiszta, oly mély, mint akkor, mikor első esőköd lehelted homlokomra? Hogy soha, soha többet nem fogod huszesztendős szíved első szerelmének végtelen édességét újra érezni? E virágok, ama boldog idők tanui, adták neked azt a tudatot, hogy valamikor te is valóban boldog voltál!«

Könyek tódulnak szemébe, onnan leperregnek arczán, zokogás fojtogatta torkát. Szótlanul, magába mélyedve bámul a kandallóba. Majd hirtelen Klotild felé fordul, ki gunyos mosolylyal ajkán, szinte ádáz gyűlölettel legelteté tekintetét újabb áldozatán.

— Távozzék! — kiáltott. — Távozzék! Gyűlölöm, átkozom a gaztett miatt, melyre csábított... Ön nem szeret engem. Csak próbálni akarta, hogy mekkora hatalma van felettem. Jól van, megbánom tettemet és ismétlem: távozzék!

Meglepetésében visszatántorodott.

Ez nem volt már az a férfi, ki felett eddig zsarnoki kényét gyakorolta. Tragikus fájdalmában nagyobbak, magasztosabbnak látta. Ihletszerűleg villant meg agyában a

gondolat: ez volt az, kit keresve keresett, ez a férfi, kire képes lett volna feltekinteni, fel magasra, kit egyedül tudna csodálni, szeretni igazán, örületesen! De ugyanazon pillanatban elvesztét is megértette.

Lábaihoz akart borulni, bocsánatért, kegyelemért szeretett volna esdekelni, de megvető tekintetéből kiolvasta, hogy késő.

Eltávozott, eltűnt.

Három hónap telt el. Maxime Georges nem gondol már Klotildra, de fájdalmas ábrándozással annál többet a kis Marionra, ki távol ott a kis falusi temetőben, sötétlombu cyprusok alatt alussza örök álmait. A kristály-vázába új rózsáig került; a sírról szakította, hová bánata készítette.

És Klotild? — Ahogy elutasította, szenvedélyvel szerette és megvetése halálánál keserőbb volt rá nézve. Egész lényét rettenetes féltékenység gyötri a meghalt iránt.

Keservesen siratja elvesztett szerelmét s gyászruhákba öltözik. Ha rózsákat lát, elfordítja tekintetét, vagy letépdési, eltíporja s durván megsemmisíti ezeket a kegyetlen szirmokat, melyek rajta oly végzetes, oly kegyetlen boszút állottak.

fogják érni a fizetéseképtelenségek miatti csődök. Biztos tudomásunk szerint mindezen bajok daczára az elmúlt évben a polgárság mégis 6000 koronával többet fizetett be, mint a megelőző évben. Már most az a kérdés: van-e akkor helye a kényszereszköz alkalmazásának? Ha nincs, hát miért lett alkalmazva? Ennek elbírálására és orvoslására tisztelettel felhívjuk a közigazgatási bizottság t. tagjainak figyelmét, mert ők, mint akik a helyi viszonyokat ismerik, ők vannak hivatalos felvilágosítani a bizottság pénzügyi előadóját, a kir. pénzügyigazgatót, a nép nyomoráról, bajairól és fizetéseképtelenségéről; mert — sajnos — Fogarasnak nincs még pénzügyigazgatósága s így a közigazgatási bizottságban pénzügyi előadója, aki az adóvégrehajtási törvények végrehajtásakor az adózó polgárok életkérdését is mérlegelné, mert a helyi viszonyok nem ismeri.

Törekedjünk tenát minden irányban arra, hogy ezen visszás helyzet megváltozzék s Fogaras vármegye az évek óta megígért kir. pénzügyigazgatót minél előbb kapja meg, akkor talán nem fog felhangzani a polgárság fájdalma: „Jaj Istenem! niucs mit együnk, s hogy a butort a házból ki ne vigye az állami adóvégrehajtó, kénytelenek voltunk a bankból 9 százalékos pénzt venni fel kamatra, s abból fizetjük az adónkat.“

Sokat irhatnánk még erről, kivált ha számba vesszük, hogy az elmúlt hónap folyamán az egész országban Fogarasmegyéből vándoroltak ki Amerikába a legtöbben — négy száz adófizető polgár.

Reméljük azonban a helyzet mielőbbi javulását.

HIREK.

— Királyi kitérítés. Ő felsége a király Jakócs Sámuel fogarasi csendőr-ormestert, a közbiztonság terén teljesített hosszús, becsületes és eredményes szolgálataiért, a „koronás ezüst érdem-kereszt“-tel jutalmazta. Örömmel adjuk közzé e hirt, mert a 21 évi hűséges szolgálat valóban méltó az elismerésre. Jakócs 8 éve, hogy nálunk őrsparancsnok, s ez idő alatt ugy városunkban, mint a kerületéhez tartozó 12 községben vasszigorral tartotta fenn a rendet, sok szegény embernek ellopott s már veszte hitt vagyonát megkerítette, a gonoszokat és élősdieket üldözte. Nagy örömmünkre szolgál tehát e jól megérdemelt kitérítés. A feldiszítés katonai ünnepélyek között e hó folyamán Nagyszébenben fog megtörténni.

— **Athelyezések.** Folyó hó 7-én Budapesten Ő felsége legfelsőbb elhatározásával Göldner Károly marosvásárhelyi kir. törvényszéki bírónak saját kérelmére a fogarasi kir. járásbíróhoz járásbírói minőségben leendő áthelyezését megengedte; egyúttal az illetőnek a táblabírói czímet és jeleget adományozta. — A kolozsvári posta- és távirdaigazgatóság Zsigmond István posta- és táviró segéd-tisztet a fogarasi postahivatalhoz helyezte át.

— **Márczius 15.** Elérkezett a dicső nap, melyet ur és szolga, szegény és gazdag egyforma lelkesedéssel üdvözöl. Városunkban is megünneplik e nagy napot. A főgimnázium ifjusága ünnepélyt tart a következő műsorral: 1. Himnusz; éneklé az ifjusági énekkar. 2. Megnyitó beszéd; tartja Szentimrey István főgimn. igazgató. 3. Zene; előadja az ifjusági zenekar. 4. Márczius 15.; írta Halmy Gyula főgimnáziumi tanár, szavalja Vécei Zoltán II. oszt. tanuló. 5. Ünnepi beszéd; tartja Katona József főgimn. tanár. 6. Zene; előadja az ifjusági zenekar. 7. Márczius 15.; írta Erdélyi Zoltán, szavalja Reisz Sándor III. oszt. tanuló. 8. Szózat; éneklé az ifjusági énekkar. A hely szűke miatt csak a saját körében ünnepli az ifjuság a nagy napot.

A város közönsége a következő sorrendben ünnepel: D. e. fél 10 órakor gyülekezés a főtéren. 10 órakor hálaadó istentisztelet az ev. ref. templomban. Dél előtt 11 órakor a Lauritsch-szálló nagytermében: 1. »Himnusz«, éneklé a Fogarasi Magyar Dalegylet. 2. Ünnepi beszéd, tartja Fetés István. 3. Szavaltat, előadja Szöcs Gyula. 4. »Nemzeti zászló«, éneklé a Fogarasi Magyar Dalegylet. 5. Szavaltat, előadja Rákossy Ferencz. 6. Szózat, éneklé a Fogarasi Magyar Dalegylet. Este 7 órakor társasvacsora a »Lauritsch«-szálló nagytermében.

— **Márczius 15-én** délelőtt 10 órakor a helybeli izr. templomban a nap jelentőségét méltató magyar hitszónoklattal egybekötött istentisztelet tartatik. Vendégeket szívesen látnak.

— **Halálozás.** Mint zernesti levelezőnk írja, az ottani gör. kel. esperes, Metianu Traján, e hét folyamán meghalt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

— **Szakfelügyelő.** A fogarasi iparostanonc-iskola szakfelügyelői teendőivel Dózsa János brassói szakiskolai igazgató lett megbízva.

— **Uj állami elemi iskola.** Alsócsa községben az állami elemi iskola építésének tervrajzát a kormány helyben hagyta, s így a magyarosodás védőbástyája ott is mihamar föl lesz építve.

— **Darányi Ignác** földmívelési miniszter, ki a munkások felsegélyezése körül oly sokat tett és tesz, legujabban kedvezményes törlesztéses kölcsönöket ad, a községek jóállása mellett, egyes jóra való munkásoknak házépítésre.

— **Uj közjegyző-helyettes.** Szander Frigyes erzsébetvárosi nyug. törvénybíró városunkba tette át lakását s itt közjegyző-helyettesi állást vállalt.

— **Kacsá.** Riasztó hír járta be az elmúlt héten városunkat: a fiatal mamák réme, a difteritisz járvány terjedése. Mint teljesen hiteles forrásból értesültünk, ez a hír kacsá, s ezt sietünk tudatni a mamák megnyugtatóására.

— **A belügyi kormány** ez évi költségvetését úgy állította össze, hogy kétszáznyolcvan új csendőr-őrs legyen létesíthető. S így éppen aktuális azon hozzánk érkezett panasz felemlítése, hogy kevés a csendőrség nálunk. A megye területén legalább két csendőr-őrs sürgős felállítása lenne szükséges. Az egyik a törcsvári járásban levő Almásmező községben kellene, mert ez a község szélszórtan áll és több kilométer távolságra kiterjed. A zernesti csendőr-őrs Almásmezőn a közbiztonságot fentartani nem képes; a lopások, verekedések és egyéb kihágások ott napirenden vannak. A másik őrs felállítása a sárkányi járásban levő Venicze, avagy Komána községben mutatkozik szükségesnek, mert a sárkányi őrs oly nagy felügyeleti körrel bír, hogy feladatának megfelelni képtelen. Felhívjuk ezekre az illetékes hatóság figyelmét. Most lenne jó mozognunk, hogy a kétszáznyolcvan új csendőr-őrsből nekünk is jutna kettő, különben, mint mindenből, ugy ebből is kimaradunk, elkaparintja azt más, élelmesebb megye.

— **A „Fogarasi Székely-társaság“** f. hó 7-én látogatott közgyűlést tartott, melynek fő tárgyát az alapszabály-tervezet megvitatása képezte. Többek hozzászólása és beható vita után a közgyűlés a bizottság által bemutatott alapszabály-tervezetet elfogadta s a végleges kidolgozásra és szövegezésre kebeléből egy szűkebb körű bizottságot küldött ki.

— **Vértesy Sándor,** a miskolci főgimnázium jeles és szimpatikus tanára, kitűnő tárczával szerencsételte lapunkat, melyet mai számunkban közlünk s melyre felhívjuk olvasóink becses figyelmét.

— **Zsur.** Egy fiatal ember unott lassúsággal vegyül el a lámpák és teaseszék között, majd karonfog egy idős urat, ki tetszelegve adta a vig legényt.

— Nem találja, hogy ez a zsúr végtelenül unalmas? Br! valósággal japánivá lesz az ember a teagóztól.

— Bizony igaza van, magam is így gondolkodom.

— Nem volna kedve egy pohár sörre elszaladni a »Mexikó«-ba Rothoz? Ott kitűnő sör van.

— Sajnálom, nem tehetem!

— Miért nem? Hisz pár perecz mulva visszatérünk.

— Mert én vagyok a házi gazda!

Tableaux!

— **Február 28-ával** a régi 10 és 50 forintos bankjegyek kivonattak a forgalomból. Ezután csak az adóhivatalok fogadják el aug. 31-ig.

— **A magyar óvónők** országos mozgalmat indítottak segély-egyletük alaptökéjének gyarapítása céljából. A mozgalom élén Röser Jánosné áll, ki maga is sokat áldozott erre.

— **A furfangos Mócsi.** Mócsi bácsi a debreczeni sokadalomra igyekezett, soványgebék által vont szekérét megrakván sok drága holmival. A hortobágyi pusztában azonban utját állta az utasok által retteggett Szemes Miska, a hírhedt betyár, s gunyt

üzve az életét féltő Mócsi bácsi rettegéséből, kényszerítette, hogy éppen úgy pakolja ki holmiját, mint a vásáron szokta s hogy úgy kinalgassa, mintha Debreczen piacán állna. Majd ő aztán válogat, hogy mit vigyen el. Mit volt mit tenni, a töltött piztoly veszedelmes jószág, engedelmeskedni kellett s szegény Mócsi reszkető hangon kinalgatta portékáját a válogató betyárnak. Egyszerre, mikor a betyár éppen lehajolt, hogy egy szép selyem-kendőt felvegyen a földről, Mócsi bácsi két kézre kapva a rőföt a betyárra egy akkorát húzott, hogy testvérek között is megért kettőt. »Ki volt az?« ordított fel a megütött betyár dühösen. »Tudja fene, ki volt, ebben a nagy vásárban«, felel a furfangos Mócsi.

— **Hamis 20 koronás.** Mint értesülünk, hamis 20 koronás arannyal fizetett a sárkányi postahivatalnál egy ismeretlen egyén, amit már későn vettek észre. A valódihoz teljesen hasonló, ezüst és cizkeverékből van készítve ez a hamisítvány, arannyal befuttatva. A régi 20 krajczároshoz hasonló pengése van. Óvakodjunk tehát a hamis pénztől!

— **Boszuállás.** Folyó hó 5-én a helybeli vasuti állomáson a mozdony megfordítására szolgáló korongot ismeretlen tettes a rendes helyéből kifordította s csak a véletlennek köszönhető, hogy nagyobb szerencsétlenség nem fordult elő. A tett elkövetésével Szászvárosi István elcsapott vasuti hordár van gyanúsítva, aki akkor a vasuti állomás közelében levő Város-ligetben dolgozott. Illetékes helyre jelentés tétetett.

— **Sulyos testi sértést** követtek el f. hó 5-én Scheopu Györgye és Albu Petru galaczi legények. A község melletti hegyen meglesték Farkas Gligor kalbóri lakost, s alaposan helyben hagyták. A csendőrség feljelentette őket.

— **Panasz** érkezett hozzánk a Mundra községben levő állapotok miatt. Főleg a község férfainak a részegeskedése az oka annak, hogy a lakosság el van adósodva, s ma-holnap az egész község birtoka dobra kerül, s kénytelenek lesznek kivándorolni. A mundrai ember olyan részeges, hogy mikor reggel kaszálni indul, elebb betér a koresmába. Ott, miután pénzt elitta, kaszáját zálogosítja el s így estig a koresmában marad. Talán lehetne és kellene valamit tenni az ott uralkodó szégyenteljes állapotok ellen? Mint értesülünk, a sárkányi szolgabíróshoz több ízben jelentést tettek már, különösen a koresmai zárórak betartása tekintetében, de semmi intézkedés nem történt.

— **Kivándorlás.** Réműlettel olvassuk a kivándorlásokról szóló statisztikát. E szerint a januárban kiadott utlevelek közül a legtöbbet fogarasmegyei egyének kapták. 800 fogarasmegyei ember kapott Amerikába szóló utlevelet! Vajjon nem jön el az idő, mikor üresen marad a megye? Ha ily arányban nő a kivándorlók száma hónapról-hónapra, bizony rövid időn oda jutunk. Ugy látszik, ebben az egy dologban előre haladottabbak vagyunk minden más megyénél. Szomorú előny!

— **Az állatorvosok államosítása** létrejötté után Darányi földmívelési miniszter most ujabban a husvizsgálat országos rendezésével foglalkozik. A szabályrendelet tárgyalása, illetékes körök bevonásával és Nemeskéri Kiss Pál elnöklésével, e hó 20-án lesz.

— **Sok a koldus.** Ez is szomorú közállapotainkra mutat, az igaz, de kénytelenek

vagyunk az illetékes hatóságok figyelmét felhívni azon tarthatatlan helyzetre, ami különösen pénteki napokon uralkodik. A temérdek rongyos cigány szinte utonálló módon mindaddig zaklatja az embereket, míg alamizsnát nem kap. Délután azután végig fetreng az utcákon a sok részeg alak, akiknek megártott a pálinka, s botránkoztatja a közönséget. Vajjon nincs nekünk rendőrségünk?

— **Itt a tavasz!** mondja a sok füzfa-poéta; itt a tavasz, csicseregik az éhes madárkák; itt a tavasz, csevegik a zöldbe vágyódó bájos leánykák; itt a tavasz, deklamálja a márczius 15-ét éneklő költő. A tavasz pedig, ez a bájos, de szeszélyes tündér, duzzogva húzódik hátra és csak azért sem jön, mert olyan sokan várják, óhajtják. A szegedi időjós márczius végére is hideg, téli időt jósol s amint eddig bevált még a jóvendülés, félő, hogy ezután is igaza lesz. Azért tehát ne dobjunk olyan könnyedén félre igaz barátunkat, a jó téli kabátot, s várjuk be a tavasz tündérének valóságos megérkezését.

— **A Budapesti Székelykör** segélyért kiáltó szavakat küld szíjjel, melyben elmondja a Pestre kerülő szegény székely ifjak elhagyatottságát, mely lassanként az elzúlláshez vezet. Ez állapot megszüntetésére, a szegény székely ifjak felségelésére adakozásra szólítja fel az érdeklődőket.

— **A fogaraszvármegyei** hivatalos tanítói egyesület alapszabályait a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter jóváhagyta.

— **Melyik az idősebb?** A napokban behoznak egy új növendéket a helybeli egyik elemi iskola I-ső osztályába, kinek az öcsce már megelőzőleg ott volt. »Mikor születettél?« — kérdi a tanító az új növendéket. »Nem tudom« — feleli rövid gondolkodás után. »Hát melyik a nagyobb, te vagy a testvéred?« — »Én« — feleli mindkettő hamarosan. »Mikor születettél te?« — kérdi a régi nebulótól. »1895-ben« — volt a felelet. »Hát te nem tudod: előtte, vagy utána született-e testvérednek?« — kérdi a tanító az új növendéktől. »Előtte egy évvel« — felelé az. »Ugy hát te vagy a nagyobb?« — mondja a tanító. Feláll erre az »öcsce« s nagy bölcsen rá vágja: »Kérem, tanító ur, ő hamarabb született egy évvel, de két évig beteg volt és most ő a kisebb.« »Jól feleltél, leülhetsz!« — volt a válasz.

— **Törvényes következmény.** Derős jelenet játszódott le a napokban a bírósági hivatalban. Meg volt idézve Cornea Nicolae valami ügyben tanunak s a jelentkező embert kérdi a bíró:

— Maga az a Cornea Nicolae?

— Nem én, instálom; én Cornea Jakab vagyok.

— Hát minek jött akkor maga ide?

— Mert az írásban vagyon, instálom. (Előveszi idéző levelét.) Ide van írva: »törvényes következmény«. Már pedig én vagyok az apám törvényes következménye.

A kaczagó bíró alig tudta megmagyarázni, hogy »törvényes következmény terhe alatt« lett az öreg beidézve s tudákos fia ezt magyarázta félre.

— **A papírmalom.** Fogaras város előjárósága folyó hó 12-én adta bérbe nyilvános árverésen a tulajdonát képező »Papírmalom« nevű nyári mulató helyét fogarasi lakos Walther Károlynak évi 553 korona bér mellett. Mint biztos forrásból értesülünk, a vendéglős Walther János

lesz. Midőn az új bérlőnek gratulálunk, azon reményünknek adunk kifejezést, hogy ezzel a közönség körében oly gyakran felhangzott és általánossá vált panaszok is elenyésznek.

— **Az igazság karja.** Szkoré községből Amerikába kivándorló tiznél több paraszt a feljeli állomásig menve, az ut szélén ültetett és szépen fejlődő esemetek közül körülbelül 70 darabot letört. A csendőrök által folytatott nyomozás kiderítette a fuvarosok útján a tetteseket és az igazság hosszú karja Brémában utólrerte őket, ahonnan az utlevél-ellenőrzés alkalmával visszahozták a brassói kir. törvényszékhez.

— **A fogarasi anyakönyvi kerület** népmozgalmi statisztikai kimutatása folyó év január haváról. Születések száma 19 = 10 fiú, 9 leány. Halálozások száma 17 = 9 férfi, 8 nő. Február haváról: Születések száma 19 = 10 fiú, 9 leány. Halálozások száma 27 = 14 férfi, 13 nő. Házasságkötések száma 12.

— **Zene pénz nélkül.** E hó 13-án este vidám zeneszótól volt hangos városunk. Izraelita polgártársaink purim ünnepét tartották s a cigányok mindenütt vidám zeneszóval köszöntöttek. Keservesen húzták, hogy: »Jaj de sakad esz a húr, majd megfizet esz azs úr.« Meg is voltak elégedve az eredménnyel, mert ugyancsak sokáig időztek egy-egy ajtónál a korzón járkáló közönség nagy örömére.

— **Időjárásunk** igazolja a szegedi meteorológus jósolait. Eszerint megjött a hideg, szeles idő, s e hó vége felé ismét ilyen kellemetlen időnk lesz. Addig azonban még lesznek kellemes tavaszi napjaink is. E hó 29-én gyűrűs napfogyatkozás lesz, amely nem látható ugyan, de érdekes és változatos napnak jósolja.

— **A Baromfitenyésztők Orsz. Egyesülete** mozgalmát indított a baromfitenyésztésnek a székelyföldön leendő terjesztésére, mely mozgalmat Darányi földművelési miniszterünk is fölkarolt s Pirkner János állattenyésztési felügyelőt kiküldötte, hogy a tenni-valókat tanulmányozza. Mint értesülünk, Hunyad-, Csik- és Udvarhelymegyében mintabaromfi-telepek állítását, nemes baromfiak kiosztását és ingyen tojás adományozását tervezik.

— **Megérkeztek** a valódi erfurti vetemény- és virágmagvak s kaphatók 10 filléres adagokban Thierfeld Lipótnál Fogarason. Továbbá: gazdasági magvak, u. m. lóhere, luczerna, répa, fűmag és dughagyma igen jutányos árban.

x **Mindenki tudja,** hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépa-mag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

A nők és az órák.

Egy századvégi filozofus összehasonlította a nőket az órákkal és a következő eredményre jutott:

A bakfi leány hasonlít a régi órához, mivel mindig siet.

A kaczer, czifrázkodó leány olyan, mint a toronyóra. Mindenki nézi, de senki sem veszi.

A szép, de csacska leány hasonlít a zenélő órához, mert eleinte tetszik, később azonban untat.

A gazdag leány olyan, mint az arany óra. Alig látják meg, rögtön azt kérdezik, mi az ára.

A szájas asszony olyan, mint az ébresztő óra. Már hajnalban zörög.

A házas nő az inga-órához hasonlít. Lassan, de méltóságosan jár, csak idejében kell felhuzni. **Phineidat.**

Közgazdaság.

Az állatbiztosítás.

A mezőgazdaság egyik igen fontos és égető kérdése: az állatbiztosítás az, mely erősen foglalkoztatja a gazdaköröket. A kérdést eleinte némelyek szövetkezeti alapon vélték megoldhatónak, míg az utóbbi időben az állatbiztosítás államosításának eszméje jutott előtérbe.

Ami a szövetkezeti alapon való szervezkedést illeti, azt a biztosítás terén éppen-séggel nem tartjuk életképesnek. Az eddigi tapasztalat eléggé igazolja, hogy hazánkban a kölcsönösségi viszony biztosító és biztosított között absolute tarthatatlan, mivel közönségünk számtalan szomorú tapasztalat után vajmi csekély bizalommal viseltetik a kölcsönös biztosító vállalatok iránt s irtózik a kölcsönösségi viszonyból kifolyó pótdíjak fizetési kötelezettségétől. A szövetkezési eszmét tehát, a fölmerült nehézségek komoly mérlegelése után, elejtették.

Az ekként szövetvényességéből lassanként kibontakozó állatbiztosítási problema ez idő szerint a részvénytársasági vagy állami kényszerbiztosításban keres megoldást.

Hogy a kettő közül — minthogy a kettő egymás mellett meg nem férhet — melyiket fogadjuk el, illetőleg melyik fog leginkább a kitűzött célunk és a közóhajnak megfelelni, szükségessé teszi, hogy az ügygel behatóbban foglalkozzunk.

Minthogy nálunk szokásos, hogy mindenben a külföld után indulunk és felhasználjuk mindazt, ami kulturális fejlődésünkre üdvös: ezuttal is, részint javasolható, részint óvó példaképpen, a külföldi állatbiztosítási viszonyokkal foglalkozzunk.

Németországban az állatbiztosítás évtizedek óta prosperál; de a szövetkezetek ott eddigelé nem igen tudtak a közepszerűsége felülemelkedni, míg a szász állatbiztosító bank és a rajnai állatbiztosító társaság, melyek a részvénytársasági formát vették föl, amennyiben fix díjak mellett, illetve pótdíjfizetési kötelezettség nélkül biztosítanak, jelentékeny üzletkévé fejlődtek. Ott az államkormányzatnak távolról sem jutna eszébe az állatbiztosítást állami kezelésbe venni.

És ez helyes is.

Bizonyítja azt Morvaország és Baden nagyhercegség, hol az állatbiztosítást államilag kezelik és az intézmény rövid fennállásának ideje alatt, különösen Morvaországban, már is úgy alakult, hogy az intézmény, dacára az áldozatoknak, melyeket nevezett országok kormányai az ügy érdekében hoztak, egyáltalán nem buzdíthat követésre.

És mi ennek az oka? E kérdésre nem is kell sokáig keresni a feleletet, ha szembe állítjuk a részvénytársaságoknak üzleti szellemtől áthatott és széleskörű szakismerettel rendelkező közegeit az állami szervezettel,

mely természeténél fogva sokkal komplikáltabb és nehezebb; mert míg az állam óriási szervezetében nem rendelkezik mindenütt elegendő megbízható közegekkel, addig a magánvállalat, melynek működési tere sokkal szűkebb körre szorítkozik, inkább van abban a helyzetben, hogy praktikus ellenőrzést gyakoroljon és teljesen megbízható organumokat aquiráljon.

Ez igen fontos körülmény, mely határozottan a mellett bizonyít, hogy a magánvállalat közegei — feltéve, hogy erélyes és czéltudatos a vezetés — fegyelmezett és rendszeretere szoktatott voltaknál fogva eljárásaikban a végletekig elővigyázók.

Azonban mit szólunk ahhoz, ha figyelembe vesszük, hogy az elemi biztosítással foglalkozó biztosítási társaságok, óvatos működésük dacára, lépten-nyomon a legbűnösebb visszaélésekkel találkoznak, és dacára annak, hogy némely kár lelkiismeretes és igazságos megállapítása végett, a puhatólódások, kérdezősködések, az igazi tényállás földerítése szempontjából, az üzleti raffineria minden fogását alkalmazzák, és mégsem kerülhetik el, hogy egyik-másik esetben ne essenek rosszakaratu visszaéléseknek áldozatául.

Azt kérjük tehát, hogy az állami állatbiztosítás körül okvetetlenül megkivántató ellenőrzést miképpen véli a kormány megvalósíthatónak, illetőleg összegyeztethetőnek tartja-e a kormány egy üzleti jelleggel bíró intézmény intenczióival az állam tekintélyét, melynek semmi esetre sem tartozhatik feladatai közé gyanus kár-esetekben kémkedni, eselfogásokat alkalmazni a végből, hogy világot derítsen az előforduló gyanus esetekre? Ezt csak magánvállalat teheti meg, de az állami tekintély efféle üzleti furfangot nem favorizálhat, nem szabad favorizálnia.

Voltaképpen ez a fő ok, mely a fennebb említett külföldi állami biztosítást megakadályozza fejlődésében.

A hanyag ellenőrzés és számtalan visszaélés elegendő, hogy tönkre tegyen egy intézményt.

Hiszen ha ezek s ezekhez hasonló ehárit-hatatlan akadályok nem forognának fenn, önkéntelenül az a kérdés merülne fel, hogy miért nem államositja a kormány a tüzkár elleni biztosítást, mely sokkal egyszerűbb és simább?

A földmívelési kormány egy ízben már tett kísérletet a kötelező állatbiztosítás be-

hozatala iránt. Ez a kísérlet azonban sikerrel nem járhatott, mert az a tény, hogy a biztosításnak alapfeltétele a kockázatoknak mennél szélesebb területre való felosztása, magában rejti a csak egy megyei experimentálás negatív eredményét.

Mi az állatbiztosítás országos behozatalának hívei közé tartozunk, s azt óhajtjuk, hogy az intéző körök mielőbb egy állatbiztosító magánvállalat létesítése körül érvényesítsék befolyásukat. H.

Szerkesztői üzenetek.

Széles Sándor, Medgyes. Szives érdeklődését és munkálkodását köszönjük és várjuk. A lap pontos czimezéséről gondoskodtunk.

Zs. A. Helyben. A pompás tárczát köszönjük, jövő számunkban jön. Üdvözet!

K. F. Gyoma. Bizonyosan fogyatékán lehet már a rélaposi, mert nem jön semmi Blümlí bácsi féle história, pedig hej de várom!

G. Gy. Gyoma. A Fogaras iránti érdeklődés, úgy látszik, elmúlt már, pedig most lenne rá szükség! Valami jó dologra számítottam onnan is, s várom, várom, de hiába várom!...

H. V. Helyben. „Hogyan lehetne iparunkon lendíteni?” cz. közleményt megkaptuk, s legközelebb közöljük. Türelmét kérjük.

Eladás

Főraktár:

súly szerint

Thierfeld Lipót

K. 1.50

vas- és vegyesáru-

és

kereskedése

K. 1.90.

Fogarason.

54

Minden valóban praktikus

háziasszony, aki a zománcz-edény minőségét nemcsak a szín tisztelősége után ítéli meg, hanem a használatban való tartósságra és olcsóságra is súlyt fektet, most csakis szürkére zománczozott

„SECESSIO“-edényt vesz.

Westen P. betéti társaság Pozsony Ligetfal.

Főraktár:

Thierfeld Lipót

vas- és vegyesáru-

kereskedése

Fogarason.

Eladás

darab szerint

eredeti gyári

árakban,

fennfekvő

gyári árlap

után.

3-5

Sz. 753/1902. vhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fogarasi kir. járásbíróóság 1902. V. II. 348/1. sz. végzése következtében dr. Fejérváry Adolf ügyvéd által képviselt fogarasi takarékpénztár javára ludisori Járu Nicolae s társai ellen 220 kor. s jár. erejéig 1902. évi jul. hó 7-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1643 kor. becsült következő ingóságok, u. m. szarvasmarhák, lovak, szekerek és széna nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a fogarasi kir. járásbíróóság 1903-ik évi V. 86/2. sz. végzése folytán 220 kor. tőkekövetelés, ennek 1901. évi decz. hó 31-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3 % váltódíj és eddig összesen 104 kor. 88 fillérben bíróilag

már megállapított költségek erejéig Ludisor község házánál leendő eszközlésére folyó 1903. évi márczius hó 31-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Fogarason, 1903. évi márczius hó 7. napján.

Gyárfás Ferencz,
kir. bir. végrehajtó.

53

185. sz. 1903. vgrh.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fogarasi kir. járásbíróóság 1902. V. II. 881/1. számú végzése következtében Dr. Fejérváry Adolf ügyvéd által képviselt bécsi Oberst Pál javára fogarasi Gregoriusz Frigyes és neje ellen 34000 kor. s jár. erejéig 1902. évi nov. hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 7259 koronára becsült következő ingóságok, u. m. parkett fák, léczek, rönkök, gépek, vas szekrény, butor, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a fogarasi kir. járásbíróóság 1903. évi V. 176/2 számú végzése folytán 34000 kor. tőkekövetelés, 1/3 % váltódíj és eddig összesen 212 korona 20 fillér bíróilag már

megállapított költségek erejéig Opreakerczisori telepen 1903. márczius 30-án d. e. 9 óra, Alsóárpáson leendő eszközlésére 1903. évi márczius 30. napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Fogarason, 1903. évi márczius hó 6. napján.

Gyárfás Ferencz,
kir. bir. végrehajtó.

52

Hirdetmény.

A fogarasi m. kir. ménesbirtok igazgatósága által Fogarason kisebb részletekben is eladatik mult évi termésü, mintegy 5000 kgr. tavaszi borsó, 500 kgr. bab (fehér), 360 kgr. obendorfi és 600 kgr. mamuth tak. répa mag.

51

Ménésbirtok-igazgatóság.

1 rizsma fehér irodai papir . . .	3.60 kor.
1 „ legfinomabb irodai papir . . .	4.80 „
1 „ fogalmi papir	2.50 „
1 „ vastag fogalmi papir	2.80 „

Rendelésre meghívók mulatságokra, eljegyzési és esküvői meghívók, névjegyek — melyekből nagy választék áll rendelkezésre — a le-
módernebb kivitelben, legolcsóbban és gyorsan készíttetnek

Thierfeld Dávid
könyvkereskedése és könyvnyomdájában

50

Fogarason.

Fogarasi Takarékpénztár Részvénytársaság

Bethlen-utca 1. szám. **FOGARASON.** Alakult 1883-ban.

Elfogad betéteket

5%-os kamatoztatás mellett; a tőkekamat-adót az intézet közvetlenül fizeti.

Leszámítol váltókat

a lehető legjutányosabb kamattal mellett.

Jelzalog-kölcsönöket engedélyez

házakra és földekre a legelőnyösebb feltételek mellett.

Előleget ad

arany és ezüst tárgyakra, továbbá mindennemű állam-papirokra és sorsjegyekre az érték 70—80%-áig.

Elfogad megbízásokat

értékpapírok vételére és eladására és azok szelvényeit beváltja.

49

Hivatalos órák:

5-20

vasárnapot kivéve, d. e. 9—12-ig, pénteken d. u. 2—5-ig.

Thierfeld-féle könyvnyomda Fogarason.

221. szám 1903. vhtói.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fogarasi kir. járásbíróóság 1903. V. 143/1. számú végzése következtében Dr. Fejérváry Adolf fogarasi ügyvéd által képviselt fogarasi Gevölb Henrik javára fogarasi Gevölb Bruche ellen 1000 kor. s járulékaik erejéig 1903. évi február hó 15-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 865 koronára becsült következő ingóságok, u. m. egyes bolti áruk, lovak, szekér, hám, butor, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a fogarasi kir. járásbíróóság 1903. V. 143/2. sz. végzése folytán 1000 kor. tőke követelés, ennek 1903. évi jan. hó 16-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 75 k. 70 f. bíróilag már megállapított költségek erejéig Fogarason alperesnél leendő eszközlésére 1903. évi márczius 27-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §, értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Fogarason, 1903. évi márczius hó 6-ik napján.

Gyárfás Ferencz,
kir. bír. végrehajtó.

43

Hirdetés.

Apaffy-utca 14. szám alatti ház szabad kézből eladó.

Venni szándékozók bővebb felvilágosítást szerezhetnek

Botha Károly

47

tulajdonosnál.

Vadászok és vadászatkedvelők figyelmébe!!

Madarakat, emlős állatokat és aliatfejeket bármikor átveszek szak-szerű, természetű ki-tömésre.

46 3-7

Tisztelettel

Krauss Károly.

Fogarasi, Arpad-tér 5.

130. sz. 1903. vh.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sárkányi kir. járásbíróóságnak 1902. évi V. Sp. II. 608/3. sz. végzése következtében Máté Elisaveta alsóveniczei lakos javára George Stoica Man Mocanu ellen 55 kor. 98 fillér s járulékaik erejéig 1903. évi február hó 14-én foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 620 koronára becsült következő ingóságok, u. m. széna cs lábas jóságok, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sárkányi kir. járásbíróóság 1903. évi 62/1. számú végzése folytán 55 kor. 98 fillér tőkekövetelés, ennek 1899. évi november hó 1. napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 26 kor. 80 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Alsóveniczen a község házában leendő eszközlésére 1903. évi márczius hó 18-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §, értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sárkányban, 1903. évi márczius hó 3-ik napján.

Józsa Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

45